

## Litteratur och källor till etnobiologisk kunskap

Etnobiologi är ett tvärvetenskapligt forskningsämne inom vilket man studerar människans medvetna bruk av naturens biologiska resurser och hennes föreställningar om den och dess innevånare. Styrkan och samtidigt svårigheten med ämnet är att källor till kunskap om etnobiologiska frågeställningar i princip kan återfinnas inom i stort sett alla möjliga källmaterial. Även om man under sekler har bedrivit till viss del likartade studier inom etnologin, kulturgeografin, humanekologin, etc så är ämnet som sådant nytt i Sverige. För att kunna förstärka och utveckla ämnet utifrån ett svenskt perspektiv krävs en inblick i mångfalden av källor och hur man kan gå tillväga för att extrahera fram den specifika kunskap som går att finna i var och en av dem. Detta symposium syftar till att på ett mer metodologiskt sätt presentera de viktigaste källtyperna som finns tillgängliga för studier av det traditionella naturresursutnyttjandet och folkliga föreställningarna i Sverige.

Inom projektet *Människan, djuren och växterna: etnobiologi i Sverige* har vi sedan 1999 årligen arrangerat ett etnobiologisymposium på ett specifikt tema. Syftet med dessa har varit att visa på etnobiologins tvärvetenskaplighet och bredd samt främja nätverksskapande rörande särskilda aspekter på ämnet. Genom åren har temana utgjorts av exempelvis människans relation till husdjur, prydnadsväxter eller odlade grödor. Andra frågor som har belysts samernas förhållande till naturen och de specifika kunskaper som förekommer i invandrar- eller minoritetsgrupper. Symposierna har hållits på olika platser i Sverige från Jokkmokk i norr till Helsingborg i söder. Under 2006–2007 övergår etnobiologiprojektet i det nationella programmet för lokal och traditionell kunskap, som sjösattes efter ett beslut av regeringen i december 2005. Projektet och programmet organiseras och genomförs vid Centrum för biologisk mångfald (CBM) i Uppsala. Detta symposium går vidare i samma anda men strävar efter att på ett mer problematiserande och metodologiskt sätt angripa frågeställningarna.

Symposiet är ett samarrangemang mellan **CBM, Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien** och **Nordiska museet**. Symposiet vänder sig till forskare och intresserad allmänhet samt personer inom exempelvis arkiv, bibliotek och museivärlden med ett intresse för dessa frågor som befinner sig mellan folklivsforskning och historia å ena sidan och naturvetenskaperna å den andra. Målet är att på sikt skapa större förståelse för och insikter i hur människan uthålligt kan nyttja flora och fauna.

**Tid:** 17–18 oktober 2006

**Plats:** Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Drottninggatan 95 B, Stockholm

**Kostnad** inkluderande symposieaktiviteter samt måltider (2 luncher & 1 middag):

Normalpris: 1 600 kr (inkl. moms)

Sänkt pris: 1 000 kr (inkl. moms) (studenter/doktorander)

Avsikten är också att symposiet ska resultera i en bok som belyser metodologiska frågeställningar, mångfalden av källor och källkritik. Det kan eventuellt finnas utrymme för ytterligare bidrag till denna publikation även från fackmän som inte deltar i symposiet.

Anmälan och frågor till:

Håkan Tunón

Koordinator för Nationellt program för traditionell kunskap

Centrum för biologisk mångfald, Box 7007, 750 07 Uppsala; telefon: 018-67 25 91

Ytterligare information: <http://www.cbm.slu.se/etnobia/vadhander.htm>

## Preliminärt program

tisdag 17 oktober

08.30–09.00	<b>Registrering och kaffe</b>
09.00–09.30	<b>Välkomsthälsning</b>

### Session 1. ”Etnobiologi – en tvärvetenskaplig introduktion”

09.30–10.15	<b>”Etnobiologi och traditionell kunskap inom naturvård och landsbygdsutveckling”</b> Håkan Tunón, Centrum för biologisk mångfald, Uppsala
10.15–10.30	frukt
10.30–11.15	<b>”Etnobiologi, antropologi och humanekologi”</b> Alf Hornborg, Avdelningen för humanekologi, Lunds universitet
11.15–11.45	<b>Diskussion</b>

Lunch

### Session 2. ”Kunskap i bibliotek och arkiv”

13.00–13.30	<b>”Arkivmaterialet: folkminnesarkiv, landsarkiv etc”</b> <b>”Med statligt ansvar för folkminnet”</b> Per-Anders Östling, Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI), Uppsala
13.30–14.00	<b>”Etnobiologiskt material i Nordiska museets arkiv”</b> Tora Wall, Nordiska museets arkiv, Stockholm
14.00–14.30	<b>”Folkliga växtnamn som källmaterial”</b> Ulla Ekvall, Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet
14.30–15.00	<b>Diskussion</b>

Fika

15.30–16.00	<b>”Tryckt litteratur”</b> <b>”Källkritiska aspekter på tryckt litteratur”</b> Ingvar Svanberg, Institutionen för euroasiatiska studier, Uppsala universitet
16.00–16.30	<b>”Brøndegaards etnobotaniska samling”</b> Jimmy Lyhagen, Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm
16.30–17.00	<b>Diskussion</b>

Gruppvisning: KSLA:s bibliotek och Brøndegaards etnobotaniska samling

### Kvällsaktivitet

Kl. 19.00 middag i källaren

onsdag 18 oktober

08.00–9.00

Fika

### Session 3. "Föremål och bilder berättar"

09.00–09.30	<b>"Fakta i ett föremål"</b> <b>"Information i ett redskap"</b> Janken Myrdal, Avdelningen för agrarhistoria, Sveriges lantbruksuniversitet
09.30–10.00	<b>"Föremålsrekonstruktion som analysmetod"</b> Helena Åberg, RåMa-gruppen, länshemslöjdskonsulent, Nyköping
10.00–10.30	<b>Diskussion</b>

Frukt

10.45–11.15	<b>"Bilder berättar i bild och text"</b> <b>"Bilden som kunskapskälla"</b> Allan Ellenius, Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet
11.15–11.45	<b>"Bilder i en vidare bemärkelse"</b> Ann-Sofi Forsmark, Stockholms stadsmuseum, Stockholm
11.45–12.15	<b>Diskussioner</b>

Lunch

13.15–14.15

**"Nordiska museets filmer som källmaterial"**  
Cecilia Hammarlund-Larsson, Nordiska museet

### Session 4. "Exemplet läkeväxter och folkmedicin"

13.45–14.15	<b>"Folkmedicin och etnofarmakologi: en metodologisk analys"</b> Håkan Tunón, Centrum för biologisk mångfald, Uppsala
-------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Fika

14.45–15.15	<b>"Läkeväxter och etnofarmakologi: en experimentell värdering"</b> Jan G. Bruhn, Inbio AB
15.15–15.45	<b>Diskussion</b>

15.45–17.00	<b>"Paneldiskussion: Vilka källor ger sann kunskap?"</b> Panel bestående av bl.a. Christian Richette, Yngve Ryd och Håkan Tunón
-------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------